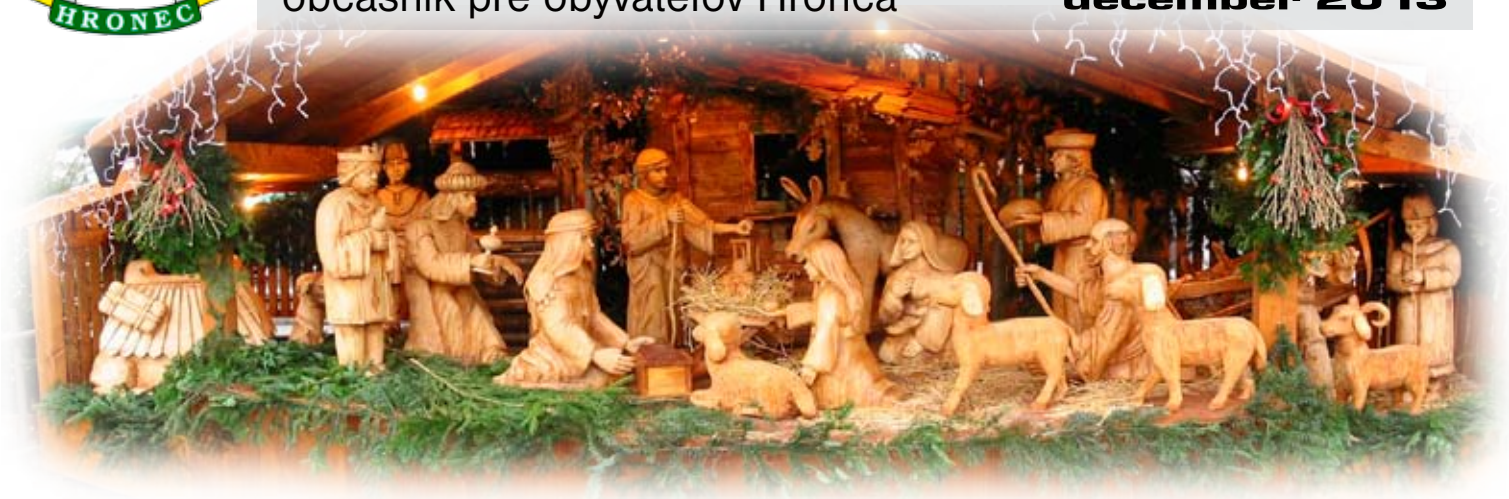
NOVINY z našej dediny

občasník pre obyvateľov Hronca

december 2013

Milí spoluobčania

dovoľte mi prihovoriť sa k Vám v čase blížiacich sa najkrajších sviatkov pokoja, lásky a porozumenia, v čase blížiacich sa Vianoc. Vianočné sviatky sú obdobím, na ktoré netrpezlivo čakáme, lebo ich čaro a výnimočnosť nás napĺňajú pocitmi šťastia,pohody a harmónie. Atmosféra týchto dní je plná spomienok i očakávaní, nič nie je bežné ani všedné, napriek tomu, že Vianoce sú každý rok, ich okúzľujúce čaro sa nedá ničím nahradiť ani napodobniť.

Vianoce sú obdobím, keď sa každý snaží byť s blízkym, keď si uvedomujeme silu priateľstva, lásky, úcty a obetavosti. Pre každého z nás je dôležité, aby sa dni napĺňali spokojnosťou, ľudskosťou, spolupatričnosťou, osobným uplatnením ako i dosahovaním vytúžených cieľov. Vianočný čas má svoje neopísateľné čaro pre každého, kto sa nepozerá iba očami, ale i srdcom a je príležitosťou zastaviť sa a pozrieť sa do hĺbky svojej duše. Tam, kde sú skryté najtajnejšie túžby a želania. V tento sviatočný čas si viac ako inokedy uvedomíme, že napriek dospelosti, v každom z nás drieme kúsok malého dieťaťa, ktoré netrpezlivo čaká na nádherne pripravený štedrovečerný stôl, voňavú kapustnicu, žiarivý stromček a darčeky, ktoré pod ním čakajú. Vianoce sú ako krásny sen, ktorý nás napĺňa radosťou. Vôňa toho času do nás vnáša príjemné pocity s ktorými sa chceme podeliť so svojimi blízkymi a drahými. A preto si tento sen vychutnajme plnými dúškami a pokúsme sa ho uchovať v našich srdciach. Vianočné sviatky sú predovšetkým príležitosťou znovu si uvedomiť, ako sa navzájom potrebujeme, a že ľudské dobro je tou najväčšou hodnotou života.

V dnešnej uponáhľanej dobe a v čase keď žijeme čoraz rýchlejšie, je prepotrebné sa aj pozastaviť. Takým malým, ale krásnym pozastavením sú pre nás práve Vianoce, čas kedy sme si bližší ako inokedy a snažíme sa zabudnúť na bežné problémy. Prebúdzajú sa v nás tie najkrajšie pocity a snažíme sa s nimi podeliť. Hľadáme úprimné ľudské porozumenie a túžime po ľudskom dotyku. Áno v tom je to veľké tajomstvo a bohatstvo života. Preto si vážme jeden druhého a zachovajme si slávnostné chvíle z vianočných sviatkov po celý rok. Pri tejto príležitosti Vám chcem, vážení spoluobčania poďakovať za Vašu prácu v tomto roku. Za množstvo uskutočnených povinností, za prácu na Vašich pracoviskách, za prácu v prospech nás všetkých.

Moje poďakovanie patrí aj poslancom Obecného zastupiteľstva, zamestnancom Obecného úradu, Materskej školy, členom DHZ, ZO JDS, ZO SZPB, Betliar, členom poľovníckeho združenia Gajdoška, členom športového klubu Hronec. Za pomoc a spoluprácu ďakujem tiež MUDr. Weissovej, MUDr. Kubišovi a správcovi našej farnosti Mgr. Račekovi. V neposlednom rade chcem poďakovať našim sponzorom, ktorí nám v roku 2013 pomohli pri organizovaní kultúrnych, spoločenských a športových akcií v obci.

Vážení spoluobčania želám vám do nastávajúcich krásnych vianočných dní, nech sú naplnené spolupatričnosťou človeka k človeku, aby sa splnili Vaše priania, očakávania a predsavzatia.

Nech ticho Vianoc Vás všetkých naplní pravým pokojom, radosťou, láskou a zdravím po celý Nový rok.

Čas Vianoc prichádza,
ďalší rok sa končí, čas keď mäknú srdcia, šťastím vlhnú oči...
Nadišiel čas túžob, kolied, vinšovaní,
čas tichej modlitby, novoročných prianí.
Prajem Vám úspech, lásky do uzlíčka
a za plný košík pevného zdravíčka.
Za hrnček pokoja,
štipku dobrej vôle,
nech chlieb každodenný
máte vždy na stole.
Prežite Vianoce v pokoji a šťastne,
nech plamienok lásky nikomu nezhasne

Bohuslav Nemky, starosta obce

Prítomnosť Vianoc

Blížia sa Vianoce, dni kedy sme plní vedomia, že láska zostúpila na zem. A vidno to aj z našich vzťahov. Tá Láska s veľkým L. Napĺňa v tie dni ľudské srdcia. Vzájomne sme si k sebe bližší, ohľaduplnejší, priateľskejší, sympatickejší. Sme jeden k druhému pozornejší, ochotnejší pomôcť, všímavejší jeden k druhému. S opadnutím ihličia z vianočného stromčeka, s uložením vianočných ozdôb na svoje miesta, s príchodom všedných pracovných dní nového roku sa ale tieto ľudské dary jedného voči druhému kdesi vytrácajú. Akoby ich pohltil nával udalosti všedných dní, naše nové pracovné povinnosti, rýchlosť a uponáhľanosť, akou sa prežíva moderný spôsob života. Zabúdame sa trochu zastaviť, vychutnať si krásu života , ktorý žijeme, pozerať sa okolo nás, všimnúť si ľudí, povedľa ktorých chodíme a prehodiť s nimi nejaké to slovo. Zabúdame veľakrát na to všetko a našim zdôvodnením je odpoveď: „Nemám čas.“ Musím ešte vybaviť toto, zariadiť tamto....Len keď príde na nás slabá chvíľa, premýšľame, kde sa podela krása a pôvabnosť vianočných dní.

Prečo by sme sa nemohli na chvíľu zastaviť: Vychutnať si voňavú kávu bez akéhokoľvek chvatu. Doma si zas hneď nesadnúť k televízii, ale milo sa porozprávať s našimi najbližšími a spraviť si spolu dobrú a chutnú večeru, pri ktorej by sa všetci cítili hrejivo a uvedomili si milotu a dôležitosť vzájomných rodinných vzťahov. Prečo to neskúsiť? Prečo by Štedrým dňom mal byť len 24.december? Nemôže tým Štedrým dňom byť aj ten dnešný? Ako s ním naložíme , je plne na nás. Prajem Vám aby bol plný nehy, vzájomnej lásky a pozornosti, o ktorú sa v dnešný deň pričiníme navzájom. Nezabudnime: Nech neodletia tieto slová bez toho, aby nenašli miesto v našej mysli a v našom srdci. To nám pomôže si na ne počas dňa spomenúť a zrealizovať ich. A nielen v dnešný deň. Ale aj v tie nasledujúce. Veď láska s veľkým L zostúpila na zem a túži, aby sme ju žili. Ak sa nám ju podarí žiť, potom krása, neha pôvab Vianoc neodídu, budú stále s nami

Mgr.Miroslav Raček, správca farnosti

Sväté omše v obci Hronec

23.12.2013	9,00 hod.
24.12.2013	00,00 hod.
25.12.2013 – Narodenie pána	10,30 hod.
26.12.2013 – Svätý Štefan mučeník	10,30 hod.
27.12.2013	16,00 hod.
28.12.2013	9,00 hod.
29.12.2013 nedeľa po narodení pána	10,30 hod.
30.12.2013	9,00 hod.
31.12.2013 – záverečná pobožnosť na konci občianskeho roka	16,30 hod.
1.1.2014 novoročná svätá omša	10,30 hod.

Koniec roku 2013 - čas bilancovania

Koniec roka je nielen časom vianočným, ale aj časom hodnotenia končiaceho sa obdobia – starého roku 2013, časom vhodným na bilancovanie.

Hodnotíme, či sme splnili naše vopred stanovené ciele, ako sme ich splnili, prípadne čo nám spôsobilo ťažkosti a aké poučenie sme získali pre budúcnosť.

Pre našu obec boli ciele stanovené vo volebnom programe starostu obce Hronec a poslancov obecného zastupiteľstva obce Hronec za stranu SMER-SD.

V roku 2013 sa nám podarilo splniť nasledovné úlohy a ciele:

- Sociálna oblasť
- v rozpočte obce Hronec boli aj v roku 2013 vyčlenené finančné prostriedky na poskytnutie jednorázovej finančnej výpomoci formou poukážok v hodnote 15 EUR pre obyvateľov, ktorí ku dňu 1.1.2013 dosiahli vek 65 rokov, resp. sú držiteľmi preukazu ZŤP.
- dôchodcom, ktorí dosiahli vek 65 rokov a držiteľom preukazu ZŤP bola opäť poskytnutá úľava na platbách za komunálny odpad a úľava na dani z nehnuteľností
- sociálny taxík bol poskytnutý podľa potreby a požiadaviek obyvateľov
- donáška obedov do domácností je realizovaná pravidelne

OBLASŤ ROZVOJA, VÝSTAVBY A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

- výmena okien a oprava fasády na budove obecného úradu
- komplexná rekonštrukcia zdravotného strediska
- ukončené boli práce na zabezpečení stavebného povolenia pre riešenie stavby „Hronec – splašková kanalizácia a ČOV“, Obec Hronec má právoplatné stavebné povolenie na predmetnú stavbu
- riešenie problému s upchatou kanalizáciou na Zlievárenskej ulici a Jilemnického ulici
- oprava výtlkov na Hronskej ulici a Nálepkovej ulici, rekonštruované boli miestne

komunikácie – Švermova ulica oproti obci Valaská, Zlievárenská ulica – pred budovou obecného úradu a pred Pizzeriou Hronka a Stredná ulica – časť Žabiareň, Jilemnického ulica
- umiestnenie novej autobusovej zastávky na Mlynskej ulici – časť Rudlová

OBLASŤ KULTÚRY, ŠPORTU A ŠKOLSTVA

V roku 2013 sme zorganizovali všetky plánované kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré sa tešia záujmu našich obyvateľov
- novoročný prípitok na Námestí 6.marca
- Fašiangový karneval
- Spomienkové oslavy 68.výročia oslobodenia obce Hronec
- Stavanie mája
- Deň matiek
- Memoriál Júliusa Paloviča – súťaž hasičských družstiev v požiarnom útoku
- Medzinárodný deň detí
- Okresná prehliadka speváckych skupín a sólistov seniorov v okrese Brezno
- Jánsky guľáš
- Oslavy 90.výročia organizovaného futbalu v obci Hronec
- Rozlúčka s predškolákmi
- Palacinkový Annabál
- Spomienkové oslavy 69.výročia SNP
- Kultúrne podujatie pri príležitosti mesiaca úcty k starším a návšteva v ŠZ TEREZA
- Mikulášska nádielka pre malých aj veľkých.

Okrem plánovaných aktivít boli v roku 2013 zrealizované nasledovné akcie a práce:
- vodná stavba – Protipovodňové opatrenia na toku Čierny Hron – táto stavba bude dňa 18.12.2013 kolaudovaná
- protipovodňové opatrenia na toku Čierny Hron – ochranný múr na Hronskej ulici oproti pošty
- oprava a rekonštrukcia schodov v areály Materskej školy
- položenie dlažby vo viacúčelovom altánku v športovom areály
- na základe požiadavky obyvateľov – zabezpečenie preložky autobusovej zastávky na Mlynskej ulici v časti Doliny
- výrub stromov v areály Materskej školy
- výrub lipy na Švermovej ulici – oproti ŠZ TEREZA a orezanie konárov, ktoré ohrozovali bezpečnosť a zdravie obyvateľov ako aj bezpečnosť cestnej premávky
- vedecké sympózium „Šanca pre neznáme krajiny“, ktorého súčasťou bolo odlievanie liatinových sôch na Námestí 6.marca
- zriadenie múzea, dokumentujúceho bohatú železiarsku históriu obce Hronec

Blíži sa koniec roka a my sa obzeráme späť a hodnotíme dosiahnuté výsledky a úspechy. Veľa vecí sa nám podarilo uskutočniť, tak ako sme si želali. Boli však aj chvíle, ktoré nám spôsobili smútok a bolesť a vtedy sa nám nechcelo ďalej. Ale i napriek tomu sme to zvládli a nepodľahli sebaľútosti a pasivite. Prenesme si cez prah dverí starého roka všetky pozitívne skutky a myšlienky ako základ budovania nového.

Za pomoc a spoluprácu ďakujem všetkým, ktorí akoukoľvek formou prispeli k zlepšeniu života v našej obci

Bohuslav Nemky, starosta obce

Z riadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Hronec

10.12.2013 sa posledný krát v tomto roku stretli poslanci Obecného zastupiteľstva na svojom riadnom zasadnutí

Predložené boli nasledovné správy : Správa o činnosti obce Hronec za rok 2013, Správa nezávislého audítora o výsledku overenia účtovnej a konsolidovanej závierky k 31.12.2012 a správa hlavného kontrolóra o kontrolnej činnosti za II. polrok 2013.

Rozpočtovým opatrením č. 01/2013 dochádza k zmenám v príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu obce a predstavujú zmeny rozpočtu zvýšením resp. znížením výšky pôvodne rozpočtovaných finančných prostriedkov, pričom celkové zvýšenie rozpočtu je v príjmovej aj vo výdavkovej časti v rovnakej výške.

Plánované rozpočtové príjmy v roku 2013 vo výške 400 010 EUR boli upravené na 427 310 EUR, plánované rozpočtové výdavky v roku 2013 vo výške 400 010 EUR boli upravené na 427 310 EUR.

Konečný rozpočet Obce Hronec po 1. zmene v roku 2013 je vo výške **427 310 EUR.**

V zákonom stanovenej lehote boli na úradnej tabuli obce Hronec a na internetovej stránke www.hronecobec.sk zverejnené nasledovné Návrhy Všeobecne záväzných nariadení obce Hronec.

VZN č. 4/2013 o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žúmp na území obce Hronec

	Rozpočet na rok 2013	OZ schvaľuje 1.zmenu rozpočtu na rok 2013 v €	Rozpočet obce na rok 2013 po 1.zmene v €
Bežné príjmy	396 210,-	27 300,-	423 510,-
Kapitálové príjmy	0	0	0
Príjmy obce	**396 210,-**	**27 300,-**	**423 510,-**
Príjmy MŠ	3 800,-	0	3 800,-
Príjmy spolu	400 010,-	27 300,-	427 310,-

	Rozpočet na rok 2013	OZ schvaľuje 1.zmenu rozpočtu na rok 2013 v €	Rozpočet obce na rok 2013 po 1.zmene v €
Bežné výdavky	291 370,-	27 300,-	318 670,-
Kapitálové výdavky	42 000,-	0	42 000,-
Finančné operácie	7 680,-	0	7 680,-
Výdavky obce	**341 050**	**27 300,-**	**368 350,-**
Výdavky MŠ	58 960,-	0	58 960,-
Výdavky celkom	**400 010,-**	**27 300,-**	**427 310,-**

Obec Hronec doteraz nemala vydané Všeobecne záväzné nariadenie o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žúmp podľa miestnych podmienok.

Dňa 31.10. 2013 pod č. Pd 107/13-4 bolo zaslané Obci Hronec upozornenie prokurátora z dôvodov nedostatkov pri výkone verejnej správy na úseku verejných vodovodov a verejných kanalizácií v zmysle zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

Podľa § 36 ods. 1 písm. e) zákona č. 442/2002 Z. z. obec vydáva Všeobecne záväzné nariadenie o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žúmp podľa miestnych podmienok. Citované zákonné ustanovenie ukladá obci povinnosť vydať všeobecne záväzné nariadenie podľa ust. § 6 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žúmp podľa miestnych podmienok.

Z uvedeného dôvodu prokurátor okresnej

prokuratúry navrhol v súlade s ust. § 36 ods. 7 písm. e) zák. č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach vydať Všeobecne záväzné nariadenie o spôsobe náhradného zásobovania vodou a náhradného odvádzania odpadových vôd a o zneškodňovaní obsahu žúmp podľa miestnych podmienok
Podľa § 29 ods. 2 zák. o prokuratúre je orgán verejnej správy povinný vybaviť upozornenie prokurátora a odstrániť protiprávny stav bez zbytočného odkladu.

VZN č. 5/2013 o podmienkach poskytovania dotácií z rozpočtu obce Hronec
Všeobecne záväzné nariadenie sa prijíma za účelom splnenia povinnosti vyplývajúcej z § 7 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Účelom tohto nariadenia je stanoviť podmienky, vymedziť okruh subjektov a upraviť postup pri poskytovaní dotácií z prostriedkov obce Hronec. Obec poskytuje dotácie na všeobecne prospešné služby a na verejnoprospešné účely právnickým osobám, ktorých zakladateľom je obec, inej obci alebo vyššiemu územnému celku , ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, iným právnickým osobám a fyzickým osobám podnikateľom, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce Hronec alebo ktoré vykonávajú činnosť na území obce Hronec alebo poskytujú služby obyvateľom obce.
VZN upravuje podmienky poskytnutia dotácie, postup pri ich schvaľovaní a zúčtovaní.

VZN č. 6/2013 o poskytovaní jednorázových finančných výpomocí z rozpočtu obce Hronec
Predmetný návrh VZN upravuje v písomnej forme poskytovanie jednorázových finančných výpomocí z rozpočtu obce Hronec obyvateľom trvalo bývajúcim v obci Hronec, ktorí ku dňu 1.1. príslušného príslušného roku dosiahli vek 65 rokov a držiteľom preukazu ZŤP a za predpokladu, že má obec na tento účel v rozpočte na príslušný rozpočtový rok vyčlenené finančné prostriedky.

Návrh rozpočtu obce Hronec na roky 2014-2016
Návrh rozpočtu obce Hronec na rok 20014 a návrh viacročného rozpočtu na roky 2015 -2016 je zostavený na základe predpokladanej skutočnosti a tiež vychádza zo skutočného resp. očakávaného plnenia za bežné obdobie.
Rozpočet obce Hronec na rok 2014 je navrhnutý ako vyrovnaný v celkovej výške 411 710 EUR, to znamená, že je nulový rozdiel medzi príjmami a výdavkami.
Príjmová časť rozpočtu vychádza z predpokladu výnosu dane z príjmov fyzických osôb, ktoré obec získava zo štátneho rozpočtu. Sadzby miestnych daní a poplatkov a nedaňové príjmy vychádzajú z predpokladaného plnenia príjmov v roku 2013.
Rozpočet na roky 2015-2016 je v zmysle § 9 ods.3 zákona č. 583/2004 z.z. O rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov orientačný, nie je pre obec záväzný.

Príjmy:
Bežné príjmy – tvoria podielové dane, miestne dane a poplatky, platby za prenájom pozemkov, priestorov, bytov, správne poplatky, poplatky za služby občanom, príjem za stravné od zamestnancov, poplatok za znečisťovanie ovzdušia a úroky z vkladov.
Kapitálové príjmy a príjmové finančné operácie obec nerozpočtuje .

Výdavky:
Bežné výdavky sú rozdelené podľa štruktúry v programovom rozpočte

- **Pružná samospráva** - výdavky na mzdy, odvody, energie (elektrická energia, voda), špeciálne služby – audítor, právnik, poistenie majetku, odmeny poslancov, odmeny zamestnancov na dohodu o pracovnej činnosti resp. o vykonaní práce, členské príspevky, jednorázová sociálna výpomoc, úver
- **Požiarna ochrana** – výdavky na energie, vodné, všeobecný materiál, palivá, poistenie, údržba, súťaže
- **miestne komunikácie –** výdavky na palivá, servis a údržbu, poistenie, zimná a letná údržba miestnych komunikácií, odmeny zamestnancov na dohodu
- **odpadové hospodárstvo** – výdavky na likvidáciu – odvoz a uskladnenie komunálneho odpadu
- **Verejné osvetlenie** - výdavky za spotrebu elektrickej energie, údržba verejného osvetlenia
- **Kultúrne podvedomie občanov v obci** - výdavky na všeobecný materiál, odmeny zamestnancov na dohodu , kultúrne akcie
- **Šport** - výdavky na energie, vodné, všeobecný materiál, palivá, súťaže, odmeny zamestnancov na dohodu
- **Náboženstvo a pieta** - výdavky na energie, vodné, všeobecné služby, odmeny zametnancov na dohody
- **Školstvo –** výdavky na zabezpečenie prevádzky Materskej školy

Kapitálové výdavky sú rozdelené nasledovne:
- rekonštrukcia námestia
- výstavba kanalizácie a ČOV

Finančné operácie tvorí splácanie dlhodobého úveru

Predložené návrhy Všeobecne záväzných nariadení obce Hronec a návrh rozpočtu obce Hronec na roky 2014-2016 Obecné zastupiteľstvo schválilo.

DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE:

SYSTÉM SEPAROVANÉHO ZBERU ODPADOV

Na základe zákona č. 223/2001 Z.z. a jeho novely č. 343/2012 o odpadoch sa občania našej obce aj v tomto roku aktívne zapojili do systému separovaného zberu odpadov. Prevádzal sa zber komunálneho odpadu, plastov, skla, textilu, elektroodpadu a papiera. Obec prostredníctvom firmy Brantner Gemer s.r.o. z Rimavskej Soboty zabezpečovala odvoz, uskladnenie aj likvidáciu komunálneho odpadu a biologicky rozložiteľného kuchynského a reštauračného odpadu, jedlých olejov a tukov. V rámci zavedeného systému zberu odpadov boli zabezpečené nádoby a priestor, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov v rámci separovaného zberu. V obci sú rozmiestnené farebné kontajnery na sklo, papier a plasty, pri budove obecného úradu sa nachádza zberná nádoba na šatstvo a textílie a vo dvore obecného úradu sú hnedé nádoby na biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad a jedlé oleje a tuky. Naša obec si uplatňuje výnimku z povinnosti zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného odpadu tzv. zeleného odpadu, nakoľko viac ako 50 % obyvateľov odpad kompostuje na svojom pozemku.

V súvislosti s uplatňovaním systému separovaného odpadu žiadame občanov, aby pri zbere plastov separovali zvlášť PET fľaše a zvlášť ostatné farebné plasty, nakoľko odberateľ nevytriedený odpad nepreberie.

DANE Z NEHNUTEĽNOSTÍ, DAŇ ZA PSA A MIESTNY POPLATOK ZA KOMUNÁLNE ODPADY A DROBNÉ STAVEBNÉ ODPADY NA ROK 2014

Obec Hronec vyberá daň z nehnuteľností, daň za psa a miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na základe zákona číslo 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov a Všeobecne záväzného nariadenia číslo 5/2010 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a dodatku č. 1 k VZN č. 5/2010.

Daň z nehnuteľností

Daň z nehnuteľností zahŕňa:
1. daň z pozemkov
2. daň zo stavieb
3. daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome

Vlastník nehnuteľností (fyzická osoba, právnická osoba), ktorý vlastní nehnuteľnosť (pozemok, stavbu, byt, nebytový priestor) v našej obci, bez ohľadu na to či má v obci trvalý pobyt je povinný priznať a platiť daň z nehnuteľností.

Pre vyrúbenie dane z nehnuteľností je rozhodujúci stav v katastri nehnuteľností k 1.januáru zdaňovacieho obdobia – príslušného kalendárneho roka.

Priznanie k dani z nehnuteľnosti podávajú fyzické a právnické osoby, ktorým pribudla nehnuteľnosť, alebo nastala zmena oproti vlaňajšiemu roku. Daňovník musí podať daňové priznanie na predpísaných tlačivách do 31. januára bežného zdaňovacieho obdobia.

Na zmeny skutočností rozhodujúcich pre daňovú povinnosť, ktoré nastanú v priebehu zdaňovacieho obdobia sa neprihliada.

Daň za psa

Predmetom dane za psa je:
pes starší ako 6 mesiacov chovaný fyzickou, alebo právnickou osobou

Daňová povinnosť vzniká: prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom sa pes stal predmetom dane.

Daňová povinnosť zaniká prvým dňom mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom daňovník už nie ja vlastníkom, držiteľom psa.

Daňovník je povinný písomne oznámiť správcovi dane vznik daňovej povinnosti do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti, a zaplatiť daň na zdaňovacie obdobie, alebo pomernú časť dane na zostávajúce mesiace zdaňovacieho obdobia, v ktorom vznikla daňová povinnosť.

Vlastník, alebo držiteľ psa je povinný vyplniť tlačivo – oznámenie k dani za psa.

Daňovník je povinný označiť psa pridelenou evidenčnou známkou. Evidenčnú známku si daňovník zakúpi u správcu dane po vyplnení tlačiva – oznámenie k dani za psa.

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady

Miestny poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady platí občan za odpady, ktoré vznikajú na území obce Hronec.

Poplatok sa platí za príslušný kalendárny rok.

Poplatok sú povinné platiť všetky osoby, ktoré majú v obci prihlásený trvalý pobyt. Okrem osôb prihlásených na trvalý pobyt sa povinnosť platiť poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vzťahuje tiež na osoby, ktoré sú na území obce oprávnené užívať rodinný dom, byt, pozemnú stavbu na iný účel, ako podnikanie.

V zmysle VZN č.5/2010 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne a drobné stavebné odpady, § 35 poplatník si uplatňuje nárok na zníženie, alebo odpustenie poplatku u správcu dane po uplynutí kalendárneho roka v lehote od 1. januára do 31. januára nasledujúceho kalendárneho roka. Nárok na zníženie, alebo odpustenie poplatku zaniká, ak si poplatník v uvedenej lehote neuplatní nárok.

Správca dane a poplatkov za komunálne odpady a drobné stavebné odpady zníži, alebo odpustí na základe podkladov:

a./ potvrdenie zamestnávateľa
b./ potvrdenie vojenského útvaru, alebo vojenskej správy
c./ potvrdenie zariadenia na výkon väzby o výkone väzby
d./ potvrdenie zariadenia sociálnej starostlivosti, domova dôchodcov, detského domova
e./ čestné prehlásenie o ubytovaní v mieste sídla navštevovanej strednej, alebo vysokej školy
f./ čestné prehlásenie občana o pobyte v zahraničí

Na základe žiadosti poplatníka správca dane vráti 50 % z paušálneho poplatku za príslušné zdaňovacie obdobie
a./ poplatníkovi, ktorý sa zdržiava mimo miesta trvalého pobytu z titulu výkonu práce a je ubytovaný v mieste výkonu práce na základe potvrdenia podľa § 32 písm. a)
b./ študentovi strednej alebo vysokej školy na základe čestného prehlásenia podľa § 32 písm. e)

Na základe žiadosti správca dane vráti paušálny poplatok za príslušné zdaňovacie obdobie
- občanovi na základe potvrdenia podľa § 32 písm. b)
- občanovi na základe potvrdenia podľa § 32 písm. c)
- občanovi na základe potvrdenia podľa § 32 písm. d)
- občanovi zdržujúcemu sa dlhodobo v zahraničí na základe čestného prihlásenia podľa § 32 písm f)

Vyrúbená daň z nehnuteľností, daň za psa a miestny poplatok za komunálne a drobné stavebné odpady je splatná do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti, ak zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavené odpady v znení neskorších predpisov neustanovuje inak.

Spôsob platenia daní z nehnuteľností, dane za psa a miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady:
a./ prevodom z účtu vedeného v banke, na účet správcu dane – číslo účtu: 2001473001/5600
b./ v hotovosti do pokladne správcu dane pri platbách do 300,00 EUR, v úradných dňoch a hodinách

V prípade hotovostnej platby je potrebné priniesť rozhodnutie so sebou.

Rozhodnutia budú doručené každému daňovníkovi a poplatníkovi do vlastných rúk.

Z kultúrneho a spoločenskéhoživota v obci

OSLAVY 69.VÝROČIA SNP

28.augusta 2013 si aj obec Hronec pripomenula najväčšie ozbrojené vystúpenie Slovákov v minulom storočí a jeho obete.
Presdesa ZO SZPB v Hronci p. Nemky v úvode privítal hostí, ktorí prijali pozvanie a spomienkových osláv sa zúčastnili – poslanec NR SR – ing.Jaroslav Demian, poslanec BBSK p.Jozef Tokár , viceprimátor mesta Brezna a predseda okresnej organizácie strany SMER -SD – Mgr. Ján Račák, a prednostka Okresného úradu v Brezne – Ing. Alena Kaánová.
Slovenské národné povstanie je udalosť, ktorá má osobitné miesto v našich národných dejinách a tým aj v našich mysliach a srdciach. Povstanie je svedectvom hrdinského odporu malého národa proti veľkej vojenskej sile, odporu proti vstupu fašistickej okupačnej armády na slovenské územie. Povstanie je pozitívnym a príťažlivým príkladom hrdinského zápasu za ideály slobody, demokracie, sociálnej spravodlivosti alebo národnej emancipácie. Ukázalo, že slovenský národ nie je ochotný kolaborovať s nemeckým fašistickým režimom, že vedel nájsť vnútornú silu na to, aby sa vzoprel vojenskému a politickému diktátu fašistickej okupačnej mocnosti. Boj povstalcov je veľkým vzorom statočnosti a nezlomnosti voči násiliu páchanému v časoch totality a vojnového besnenia.
Prítomní si spoločne uctili pamiatku tých, ktorí položili svoje životy za slobodu ďalších generácií.
Spomienkové oslavy zavŕšil Spevokol ZO JDS „ Dalarda“ svojim milým vystúpením.

„ŠANCA PRE NEZNÁME KRAJINY“

V dňoch 10. – 12. októbra 2013 sa konala konferencia a sympózium Šanca pre neznáme krajiny“ s podtitulom „génius loci (tento termín sa často používa na označenie určitej charakteristickej atmosféry, ktorú má dané miesto. Často ide o malebné zákutia ľudovej a historickej architektúry, či miesta v prírode) málo známych, nevšedných krajín“. Cieľom konferencie bolo vyzdvihnúť význam génia loci regiónu, ktorý súvisí s históriou baníctva, hutníctva, lesníctva a vyznačuje sa prírodnými zaujímavosťami. Konferencia bola príležitosťou na stretnutie zástupcov odborných organizácií, vedeckých inštitúcií, predstaviteľov regionálnej a miestnej samosprávy.
V rámci programu konferencie prezentoval našu obec p. Mgr. Martin Weiss. Prítomných vo svojom referáte oboznámil s miestopisnými názvami banskej krajiny Hronec.
V popoludňajších hodinách privítal účastníkov konferencie starosta obce p. Bohuslav Nemky v obradnej miestnosti obecného úradu, kde bola pripravená aj výstava zaujímavých liatinových a smaltovaných výrobkov.Po slávnostnom prijatí mali všetci prítomní možnosť navštíviť zaujímavé miesta v našej obci. Súčasťou podujatia bola experimentálna tavba železa, odlievanie liatinových umeleckých skulptúr v Ľubietovej a v Hronci so sprievodným kultúrnym programom.

„OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM“

Pri príležitosti mesiaca úcty k starším, bolo pre našich seniorov pripravené tradičné posedenie pri hudbe.

Týmto podujatím sa každoročne snažíme prejaviť úctu k tým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa nám žilo lepšie. Úcta k tým, ktorí sa každý deň vzdávali radostí, ktoré im život ponúkal, aby urobili šťastnými nás, ich deti. Úcta k naším otcom a k naším mamám. K naším prarodičom. Ku všetkým, ktorí si zodrali svoje ruky, aby naše zostali hladké a nepoškvrnené. Október je mesiac, kedy si týchto ľudí a to, čo pre nás urobili, pripomíname. Nikdy na nich nesmieme zabudnúť. Nikdy. A nepripomínať si ich iba v jeden deň alebo v jeden mesiac, ale každý deň v roku.

Milým kultúrnym programom všetkých prítomných potešili deti z Materskej školy. Program ďalej pokračoval tanečnou zábavou, keď do tanca a spevu hrali Mirka a Ondrej – známe spevácke duo z televízie Šláger.

Nezabudli sme ani na našich seniorov, ktorí žijú v špecializovanom zariadení TEREZA. Naštívil ich starosta obce p.Nemky spolu s deťmi z Materskej školy v Hronci a spevokolom Dalarda aby im spríjemnili a spestrili všedné dni.

„MIKULÁŠSKA NÁDIELKA PRE MALÝCH AJ VEĽKÝCH“

7. 12. 2013 sme pre všetkých malých aj veľkých pripravili tradičnú „Mikulášsku nádielku“. Námestím sa už od obeda šírila lákavá vôňa kapustnice, harule a vianočných oplátok. Každý kto mal chuť mohol tieto dobroty ochutnať. Pochúťkou pre návštevníkov bol aj chlebík s masťou a cibuľou a domáca tlačenka. Okrem toho sme mohli obdivovať či už rôzne krásne vianočné dekorácie alebo medovníky, ktoré vyrobili šikovné ruky našich žien.

Milým programom nás na úvod potešili naši najmenší – deti z Materskej školy v Hronci. Svojim bezprostredným vystupovaním a krásnym spevom potešil srdcia všetkých zlatý slávik Peter Cmorík. Záverečnou piesňou „Hallelujah“ nám navodil ozajstnú vianočnú atmosféru, ktorú prekrásne dopĺňali husto padajúce snehové vločky.

Po vystúpení Petera Cmoríka všetci netrpezlivo očakávali príchod Mikuláša. Aké však bolo prekvapenie, keď z vláčika vystúpil len čert

(pokračovanie na str. 8)

a anjelik. Na pódiu ich privítal náš p. starosta a tiež bol zvedavý, kde sa stratil Mikuláš. Po chvíli ale bolo počuť zaujímavý zvuk – cinkanie zvončeka a na Námestie zavítal Mikuláš, tentokrát v sedle koníka.

Zvítal sa deťmi, pozdravil ich a spolu s vybraným dievčatkom rozsvietil nádherný vianočný stromček. Všetky deti, ktorým Mikuláš poslal list, dostali mikulášsky balíček a potom nasledovala mikulášska jazda vláčikom.

Zábava na Námestí pokračovala pri vystúpení hudobnej skupiny Los Babracos. Veríme, že podujatie zanechalo mnoho krásnych zážitkov nielen u malých, ale aj veľkých. Úprimné poďakovanie patrí všetkým ktorí nám pomohli túto akciu zorganizovať. Sú to naši sponzori: p. Marian Auxt, Modeláreň s.r.o. - p. Erik Konkolovský, RENOVIA Zvolen – p. Jaroslav Krnáč, HSQ Brezno – p. Vierka Dibáková, Pekáreň u st.Klausa – p. Perichta, Kaviareň Koruna – p. Soňa Trniková, Pizzeria Hronka – p. Jarmila Olšiaková, Ing. Emil Caban, MUDr. Vojtech Kubiš, Remeselník - p. Juraj Vichr, bufet pod Skalou - p. Kamila Antalová, ČHZ Ing. Bílek.

Ďakujeme tiež členom Dobrovoľného hasičského zboru za organizačnú pomoc, kuchárom sa skvelú kapustnicu a haruľu, členkám ZO Jednoty dôchodcov a MUDr. Vierke Weissovej za vianočné oplátky a p. Anastázii Majerovej, p. Martine Mäsiarovej a slečne Milke Milanovej za prezentáciu

Nemôžeme zabudnúť poďakovať ani MIKULÁŠOVI, ANJELIKOVI a ČERTOVI za to, že k nám opäť prišli aby všetkých potešili.

Veríme, že sa o rok stretneme opäť.

ZHODNOTENIE ČINNOSTI UCHÁDZAČOV O ZAMESTNANIE ZARADENÝCH NA VYKONÁVANIE AKTIVAČNEJ ČINNOSTI A MENŠÍCH OBECNÝCH SLUŽIEB.

V roku 2013 bolo na vykonávanie aktivačnej činnosti a menších obecných služieb prijatých celkom 19 uchádzačov o zamestnanie. V súčasnej dobe už nie je možné uzatvoriť Dohodu o poskytnutí príspevku na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec Hronec, nakoľko zaradení uchádzači nespĺňajú zákonom stanovené podmienky, t.j obci nie sú poskytované žiadne finančné prostriedky na zabezpečovanie týchto činností.

V krátkosti prinášam zhodnotenie práce za uplynulé obdobie.

Hlavný dôraz sme kládli na starostlivosť o čistotu verejných priestranstiev, odstraňovanie nelegálnych skládok komunálneho odpadu, zber tuhého a separovaného komunálneho odpadu, kosenie a hrabanie verejných priestranstiev a cintorína, upratovanie priestorov v budove obecného úradu a v kultúrnom dome. Od februára sa ženy zaradené na vykonávanie menších obecných služieb venovali vysievaniu letničiek, pikírovaniu, výsadbe a ďalšej starostlivosti o zeleň.

Realizované boli práce pri havarijnej situácii – zosuv pôdy na Nálepkovej ulici, čistenie kanalizácií na Jilemnického a Zlievárenskej ulici. Prostredníctvom UoZ sme zabezpečovali posyp miestnych komunikácií, ich čistenie od snehu a v jarnom období od posypového materiálu. Na základe požiadavky zberných surovín je potrebné zabezpečiť triedenie plastov – PET fliaš od ostatných plastov. Aj tieto práce sú zabezpečované UoZ. Všetkými činnosťami zabezpečovanými v rámci menších obecných služieb sa snažíme hlavne o úsporu finančných prostriedkov , či je to už šetrenie za mzdu upratovačiek alebo úspora za letničky, ktoré vypestujeme sami. Nemalé finančné prostriedky by bolo potrebné vynaložiť na hrabanie a odvoz lístia, ktoré musí obec zabezpečovať. Mnohé obce a mestá tieto práce zabezpečujú dodávateľsky, čím im vznikajú finančné náklady. Nám sa zatiaľ darí túto povinnosť zabezpečiť prostredníctvom UoZ.

Je našou snahou aby práca uchádzač o zamestnanie zaradených na vykonávanie menších obecných služieb bola zmysluplná, účelne využitá a prinášala prospech pre našu obec a nás všetkých.

ŽELEZIARSKE PAMIATKY V HRONCI

Jednou z našich plánovaných aktivít bolo zriadenie múzea, ktoré dokumentuje bohatú železiarsku históriu našej obce. Možnosti na jeho vytvorenie boli žiaľ obmedzené, no i napriek tomu je už dnes pre záujemcov pripravená výstava zaujímavých smaltovaných a liatinových výrobkov. Okrem toho budú mať návštevníci možnosť vidieť tradičné tkáčske krosná, kolovrat ako aj iné náčinie používané pri tkaní.

Múzeum je zriadené v budove Obecného úradu – v miestnosti, ktorá sa nachádza oproti obecnej knižnici. V prípade záujmu návštevu múzea môžete dohodnúť na tel. č.: 0905 658 853, alebo 048/67 10 401 v rámci možností 1 deň vopred.

Vážení spoluobčania, v prípade že sa vo Vašich domácnostiach ešte nachádzajú liatinové alebo smaltované výrobky (aj poškodené) a rozhodli by ste sa prispieť nimi do nášho múzea, Vašu pomoc privítame.

Domy a ľudia

Kolónia (2. časť)

V prvej časti článku sa čitatelia dozvedeli, že obytná štvrť Kolónia v Hronci bola postavená v súvislosti so zavedením výroby smaltovaného riadu v miestnej fabrike v roku 1883.

SMALTOVANÝ RIAD

Zo začiatku v rokoch 1883-84 sa v hrončianskej fabrike vyrábali len smaltované nádoby z liatiny. Nároky na ich kvalitu boli veľmi vysoké. V roku 1885 sa začali vyrábať aj smaltované nádoby z plechu, ktoré zhotovovali manufaktúrne tradičným klampiarskym spôsobom a podobali sa na starý cínový riad. Až o sedem rokov neskôr v roku 1892 sa začali plechové nádoby vyrábať moderne lisovaním, vysekávaním či vykružovaním na špeciálnych strojoch. Pre potreby novej lisovne so strojmi prestavali objekty – poschodovú budovu i prízemné krídlo bývalého „Mechániku“ – mechanickej dielne či strojárne Pod Hrbom. Zariadenie mechanickej dielne previezli do Podbrezovej.

Smaltované nádoby boli odolné proti hrdzaveniu, s hladkým lesklým povrchom zdnu i zvonku, dobre umývateľné, s farebnosťou podľa výberu. Úspešne nahradili staršie nádoby drevené, hlinené i porcelánové. Určené na bežnú spotrebu v domácnosti i v nemocniciach boli moderným výrobkom svojej doby a vyhľadávaným tovarom, lacné praktické, žiadané na domácich a svetových trhoch všetkých kontinentov. Vyrábali sa v nesčíselných variantoch, v bohatom sortimente.

V katalógu výrobkov hrončianskej fabriky figuruje kuchynský riad – bábovnice, cedidlá, cukorničky, čajníky, čaše, črpáky, dózy, fľaše, formy na pečivo, hrnce rôznych veľkostí, kanvy a kanvice, kávovary, kotly, krčahy, lieviky, lopatky, misy, mlynčeky, naberačky, nádrže, obedáre, odmerky, panvice, pekáče, podnosy, poháre, pokrievky, rajnice, strúhadlá, soľničky, šálky, taniere, vedrá, vrchnáky, zásobnice („šmalcdózne“); hygienické pomôcky – zdravotnícke misy, nočníky, lavóry, nádoby na mydlo; kuchynské, bytové a záhradné doplnky – gule na ozdobu k ružiam, krhly, kvetináče, lyžičníky, kuchynské výlevky a obkladačky, oselníky, popolníky, šechtáre, tienidlá a svietniky, vázy, vešiaky ... Vyrábali sa tiež detské hračky ako zmenšeniny kuchynských potrieb a tiež nápisové a náhrobné tabuľky. Katalóg obsahuje aj liatinové smaltované svätеničky do kostolov.

Odborne a umelecky školení maliari zhotovovali na objednávku ručne maľované unikátne výrobky - hrnčeky, tácne, čajové a kávové servisy s kvetinovou výzdobou a nápismi, s venovaním z príležitosti rodinných sviatkov, menín, ako svadobné dary. Títo majstri dokázali maľovanými smaltovanými ozdobami okrášliť i vnútro kostola v Hronci. Predmety svedčili o vyspelosti výroby v tomto období, do nich sa premietli aj prvky umeleckých slohov konca 19. a začiatku 20. storočia (secesia, art deco, ...).

Fabrika v Hronci dobre prosperovala, mala dobrý odbyt, úspešne konkurovala iným smaltovniam v Lučenci, Fiľakove, Bratislave a i. Bez citeľnej ujmy, tiež však vďaka dobrému poisteniu, prežila aj požiar 26. septembra 1887, keď vyhoreli jej objekty a celý sklad hotových výrobkov. Čoskoro bolo všetko znovu vybudované.

V SLUŽBE U BARTELMUSA

Zaujímavý bol osud hrončianskej fabriky po roku 1900. Zložité pomery na trhoch smaltovaných výrobkov i veľký konkurenčný tlak mali za následok, že na istý čas do Komorhofu prišli noví páni a majitelia. Štátnu továreň na smaltované výrobky so zlievárňou v Hronci kúpila od riaditeľstva štátnych železiarní v Budapešti v roku 1902 za 500 000,- maďarských korún súkromná rakúska akciová spoločnosť Železiarne a smaltovne Bartelmus v Plzni. Kúpou a začlenením Hronca medzi svoje továrne sa plzenská firma zbavila významnej konkurencie na trhu a značne navýšila svoj akciový kapitál. Predaj a kúpa sa nezaobišli bez korupčných machinácií za účasti Štefana Farbakyho, banskoželeziarskeho odborníka a vplyvného poslanca, ktorý v maďarskom parlamente presvedčil prítomných agitačnými rečami s nadhodnotenými údajmi a tvrdením, že štát na Hronec dopláca. Po ruke mu išiel štátny tajomník ministerstva financií Gresenstein. Prirodzene, nebolo to zadarmo. Obaja páni dostali od spoločnosti Bartelmus náležitú odmenu, teda úplatok. Po úspešnej transakcii sa zmenil aj názov plzenskej akciovej spoločnosti na Aktiegesellschaft Eisen- und Emailwerke Bartelmus et Comp. in Pilsen und Kisgaram (... v Plzni a v Hronci).

Bartelmusovci boli významná protestantská podnikateľská rodina pôvodom zo Švédska. V 18. storočí sa usadili v Sliezsku, potom v Čechách. Eduard Bartelmus, magister farmácia a chemik - výskumník pracoval v železiarňach v Blansku, kde vynašiel nezávadný smalt na liatinové nádoby. V roku 1833 založil v Brne svoju prvú dielňu na smaltované nádoby. Tá sa postupne rozrástla na ďalšie továrne, v ktorých riaditeľovali bratia – členovia rozvetvenej rodiny. Bartelmusovci podnikali aj v elektrotechnickom priemysle (Brno). Železiarne a smaltovne Bartelmus v Plzni boli založené v roku 1870. Okolo roku 1900 to bola najväčšia továreň na smaltované výrobky i mocná akciová spoločnosť v Rakúsko – Uhorsku.

V hrončianskom závode sa stal riaditeľom Ernest Bartelmus. Aby sa v obci i medzi zamestnancami verejne prezentoval, po svojom príchode do Komorhofu v roku 1902 dal opraviť a vynoviť kaplnky blízko svojho bydliska - pri Prajskom dome a na Promenáde. Daroval do nich nové sochy, lampu večného svetla, nové svietniky a vyšívané plachty. V roku 1903 daroval hrončianskemu kostolu nový (bočný) oltár, zasvätený sv. Jozefovi. 22. júna 1912 sa v Hronci uskutočnilo prvé valné zhromaždenie novej akciovej spoločnosti (po deviatich rokoch od jej vzniku). Do Hronca z Plzne prišiel veľký pán – generálny riaditeľ spoločnosti Móric Bartelmus (1852-1920). V tomto roku oslavoval svoje 60. narodeniny a pri tejto príležitosti daroval do kostola v Hronci krásny zdobený strieborný kalich.

V roku 1910 pracovalo v hrončianskom závode pri výrobe smaltovaných nádob 517 osôb. Pracovalo sa od 06:00 do 18:00 s prestávkami na raňajky (pol hodiny) a obed (jednu hodinu). Pracovalo sa v denných i v nočných zmenách, pracovali aj deti.

Zmena majiteľa mala aj druhú stránku. Spoločnosť Bartelmus sa zbavila „prebytočného majetku“ odpredajom viacerých pozemkov a domov v Hronci s veľmi dobrým ziskom. Výrobu čiastočne obmedzila, a preto hrončianski robotníci museli hľadať zamest-

nanie aj v iných smaltovniach na Slovensku. V roku 1912 bola vybudovaná normálne rozchodná štátna železničná trať Chvatimech - Hronec. Pri zisťovaní jej rentabilnosti sa firma Bartelmus zaviazala prepraviť na tejto trati 100 vagónov svojich výrobkov ročne (štátne lesy mali prepraviť ročne 3 000 vagónov dreva).

O vtedajšom panskom živote v Komorhofe som sa dočítal v príbehu uverejnenom vo Valaštianskom hlásniku. Príbeh je doplnený fotografiou. Mária Chudíková od Benčov z Valaskej ako mladé dievča slúžila u továrnika Bartelmusa. Každé ráno veľmi zavčasu merala cestu do Hronca. V hospodárskom dvore pracovali sluhovia z Valaskej, ale kuchárku si páni priviezli z Rakúska. Rakúšanka chodila po pansky vyobliekaná ako hrdá dáma. Mária sa s ňou skamarátila, požičala si od nej jedny z jej šiat a spoločne sa vyfotografovali. Po štyroch rokoch statočne vykonávanej služby sa Mária vydala za Štefana Baníka od Valenzákov (neskôr bol vo Valaskej richtárom). Bartelmusovci svoju službobnú „štýlovo" odmenili. Ako svadobný dar jej darovali za voz smaltovaného riadu, z ktorého sa ušlo celej rodine.

ZNOVU ŠTÁTNY PODNIK

V čase najväčšieho rozmachu smaltovníckej výroby vypukla v roku 1914 prvá svetová vojna. Do sortimentu výrobkov pribudli vojenské poľné fľaše a nádoby pre vojenské kuchyne.

Po vojne nastal úpadok. Veľkonemecky orientované vedenie firmy Bartelmus sa dostalo do finančných ťažkostí. Nemecko vojnu prehralo a firma prišla o všetky hodnoty upísané na nemeckú vojnovú pôžičku. Prevádzkový kapitál od nemeckých bánk už nebolo možné získať. Po vzniku československého štátu v nových hospodárskych vzťahoch Bartelmusovci už nemali záujem o modernizáciu výroby a vlastne ani o udržanie podniku v Hronci, ktorému hrozil úplný zánik. Zamestnanci fabriky sa museli zachrániť sami, išlo im o všetko, o obživu rodín. Vyvinuli úsilie, aby sa podnik dostal znovu pod štátnu správu ako kedysi a znovu vyrábal. Zástupcovia zamestnancov na čele s Jánom Kötzom (synom Františka – zakladateľa smaltovníctva v Hronci) začali vyjednávať s novoutvoreným Ministerstvom verejných prác v Prahe aj s firmou Bartelmus a boli úspešní. V roku 1919 československý štát odkúpil od firmy Bartelmus hrončiansky závod nazad pod svoju správu za 1 750 000,- československých korún.

Po 17 rokoch Hronec sa znovu stal štátnym podnikom. Výroba v zlievárni, lisovni i smaltovni potom spoľahlivo fungovala počas celej prvej ČSR. Predaj výrobkov prebiehal cez štátnu obchodnú organizáciu v Prahe. Zlom nastal až v čase druhej svetovej vojny, keď v roku 1942 sa smaltovaný riad v Hronci prestal vyrábať. V roku 1943 zariadenie smaltovne i stroje z lisovne odkúpila firma Scholz (neskôr Tatrasmalt) v Matejovciach pri Poprade. Zlievareň v Hronci zostala.

Smaltovaný riad v Hronci sa vyrábal nepretržite skoro 60 rokov, vo fabrike patriacej štátu – s výnimkou niekoľkých rokov, keď bola v súkromných rukách. Na túto fázu a sortiment železiarskej výroby v Hronci sa zachovali pozoruhodné miestne pamätihodnosti. Jednou sú najstaršie domy v Kolónii, ktoré sú doteraz obývané a slúžia svojmu pôvodnému účelu. Ďalšou pamätihodnosťou je smaltovaný riad – viac-menej zachovaný, opatrovaný, ba doteraz používaný v mnohých hrončianskych i okolitých domácnostiach. Reprezentačná zbierka smaltovaného riadu je uložená v Horehronskom múzeu v Brezne.

(nabudúce Lisovňa – areál podniku Technos)

Martin Weiss

Posedenie členov spevokolu Dalarda pri vianočnom stromčeku

V stredu 11.12.2013 sa stretli členovia nášho spevokolu Dalarda na posedení pri vianočnom stromčeku. Všetkých privítal predseda ZO JDS v Hronci p. Čellár. Vo svojom krátkom príhovore zhodnotil činnosť za rok 2013, poďakoval všetkým člennom speváckeho kolektívu za vydanú ochotu reprezentovať nielen ZO JDS ale aj našu obec svojimi vystúpeniami na jednotlivých kultúrnych akciách a p. Miroslavovi Mihokovi za ochotu vystupovať aj v hrončianskom speváckom kolektíve a tak pomôcť spevom v mužských hlasoch ako aj v prednesoch.

Zvlášť vyslovil poďakovanie vedúcej speváckeho kolektívu pani Edite Morovej a jej pomocníčkam, za prípravu repertoáru na jednotlivé vystúpenia, ktoré sú kvalitné a vždy sú veľmi kladne hodnotené.

Poďakovanie patrilo aj obci Hronec a jej p. starostovi, za všestrannú pomoc ZO JDS a vôbec dôchodcovskému hnutiu v našej obci , sponzorom, vedeniu strany Smer, manželom Perichtovcom – pekáreň Santaklaus za pomoc pri organizovaní akcií pre dôchodcov.

Téma divokých skládok nie je pre nikoho z nás ničom nepoznaným. Práve naopak. Tieto skládky odpadu často nájdeme v okolí ciest, obcí, ale aj v prírode. Okrem toho, že tieto skládky kazia vzhľad prostredia, na takýchto skládkach sa môžu vyskytovať aj nebezpečné odpady, ktoré ohrozujú životné prostredie, resp. komunálne odpady, ktoré tiež životné prostredie zaťažujú. Je to VEĽKÝ PROBLÉM, na ktorý upozorňuje aj veľmi šikovná žiačka ZŠ vo Valaskej Paťka Kučeráková vo svojej básničke.

HRONEC
Naša dedina

Ej, tá naša dedina , tá je dar krásny,
ako Slnko na nebi, taký je jasný.
No má problém, len jeden, jediný:
nemá kto popratať smeti z dediny.

Vyzerá to tak , že už bude koniec.
Preto sa vás ľudia pýtam:
„Staráte sa o náš Hronec ?“

Na námestí toľko smetí,
ako v škole detí.
Prosíme vás preto naši ľudia milí,
aby ste nabudúce smeti do koša zahodili.

Paťka Kučeárková

Poďakovanie

Touto cestou vyslovujem veľké ďakujem zamestnancom Obecného úradu v Hronci, menovite p.starostovi Bohušovi Nemkymu, p. Jarke Gromusovej a p. Bohušovi Nemkymu ml., ako aj ostatným nemenovaným za ľudský prístup a mnoho krát aj radu pri vybavovaní niektorých záležitostí a v neposlednom rade za poskytnutie motorového vozidla.

Vďačná občianka obce Hronec

NOVINY Z NAŠEJ DEDINY: Občasník pre obyvateľov obce Hronec. Vydáva obecný úrad Hronec: Tlač a grafika: DALI-BB, s. r. o., Jilemnického 7, (OC Natália). NEPREDAJNÉ.